Csötörtök. 20. Szám. Márczius 8-kán 1860.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS : Ó-vár, Vizi-utcza, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár : soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL : Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Az erdélyi gazdasági egylet szombaton, márczius 11-én, reggel 10 órakor, gróf Mikó Imre ő nmlga elnöklete alatt és szállásán tartandó közgyülésének tárgysorozata :

1) Elnöki megnyitó beszéd. 2) Titkári jelentés. 3) Számadások előterjesztése. 4) Tisztujitás és választmány választás. 5) Inditványok.

A közgyülésen megjelenő t. cz. tagok egyszersmind átvehetik az egyleti évkönyvet, névkönyvet és tagsági okleveleiket. — Kolozsvártt, márcz. 5-kén 1860.

Finály Henrik.

A nemzeti szinház érdekében. Dicső elődeink a nemzeti ébredés egy fontos korszakából egy intézetet hagytak hátra reánk, mely azóta igen kevés lendületet vett, s éppen nem örvendett azon előhaladásnak, mit nemzetmiveltségi fontossága követelt volna.

Ez intézet a kolozsvári nemzeti szinház

Most midőn minden kiválólag drága a mi a nemzeté, most midőn a közmüvelődés minden csatornáját meg kell nyitnunk, hogy a müvelt nemzetekkel versenyezve fenntartsuk és biztositsuk nemzeti létünket, most szinházunk érdekei tizszeresen sürgetőbbek mint voltak akkor, midőn nemzetünk e szinház épitésére lelkesedett.

Az országos szinházi választmány áthatva lévén ez ügy fontosságától, folyó év február 6-án tárgyalás alá vette a kérdést, hogyan lehetne a szinház ügyét előbb mozditani.

Három inditvány merült fel a teendőkre nézve; az első szerint, minthogy a szinház épület mind kivül mind belül tetemes javitást igényel, csakis a legszükségesebbek volnának végrehajtandók; a második szerint, a szükséges kiigazitáson kivül a nézőhely s páholyok egészen ujra alakitandók; a harmadik szerint a jelenlegi szinház eladása mellett egy egészen uj szinház volna épitendő az ugynevezett Trencsin várban.

A két első inditvány érett megfontolást érdemelt, a harmadikról szó sem lehetett.

Azonban az orsz. választmány hasztalanul inditványoz s tanácskozik, ha mi Erdély lakósai, annak birtokos osztálya — nem nyujtunk segédkezet, s nem adunk pénzt.

Sokan e sorok olvasására félre dobják e lapot igy sohajtva fel : ujra meg ujra pénzt kérnek!

Tudjuk, hogy nincs pénz, hogyan segithessünk tehát?

Ha nincs a jelenben, van számitásunk : áldozzuk a nemzeti szinház végleges megalapitására tized kárpótlásunk egy tized részét.

Anyagi állásunk mostohasága mellett, daczára annak, hogy kiadásaink az utóbbi 11 év alatt 80 száztólival szaporodtak, teremténk egy orsz. gazdasági-egyletet 48 ezer forint, s országos Muzeumot 180 ezer forint tőkével. És nem kellett koldulás, nem kényszeritős; egy lelkes szózatot jól megtudott érteni a teljesleg felébredett nemzet.

És ha mi képesek voltunk létesiteni anyagi s szellemi érdekünkben két intézetet, nem volnánk-e képesek egy már létezőt, dicső elődeink szép hagyományát állandósitani?

Nem akarok a nemzeti szinház nagy fontosságáról szólani, arról mindenki megvan győződve, s itt most már tettre van szükség.

Ajánljuk föl tehát birtokosokul dézmakárpótlásunk egy tizedét, s kik ily kárpótlási kilátással nem birnak, kötelezzék magukat holtokig egy két forint évi járulék pontos befizetésére. Hatszázezer magyar él ez országban, s nem volna-e képes nemzeti méltóságához illendővé szilárditani nemzeti szinházát, melynek alapja oly szép történeti korszakban, a nemzet szellemi ébredése első korszakában vettetett meg?

Gr. Kornis Ferencz.

(D) **Szemle.** Ha tavaly Napoleont földi fátumnak neveztük, kinek czéljai beláthatlanok, mig titkos utain vezeti, nyomja Európát ama czélok felé, melyeknek végpontját csak sejtik, de tisztán senki sem láthatja : most csak ismételhetjük ezen epithetont. Hit kell, hogy a benne bizók üdvözülésre számitsanak, hit kell, mert a meggyőződés nem birhat itt folyvást észszerü alapokkal. Boldog a ki hinni tudva a legjobbat várja; de gyötrelmesebbek azoknak gondolatai, kik a fátum utait a tudomány és combinatiók bonczkése alá veszik, sokszor fognak oly eredményekre jutni mint a vegytanban, hol az experimentáló néha a részek vegyitése által teljesleg más eredményre jut, mint a minőre előlegesen számitott.

Azt állitottuk a minap, hogy a mint Napoleon az angol parliamenttel tisztába jön, s a hozzá szitó miniszteriumot biztosnak látja állásában, azonnal gyors és rohamos tényeket fogunk látni, mert ő be nem várhatja, hogy a clerus izgatása mind nagyobb terjedelmet vegyen a népnél és kormányoknál, s hogy az északi hatalmak alkudozása egymás közt oly közeledéseket eredményezzen, melyek talán nem sokára egy franciaellenes coalitiová nőjjék ki magokat.

És ellenkezőnek látszik Napoleon taktikája. Ő most ismét késlekedő, tartózkodó, s ha elgondoljuk, hogy a félhivatalos Patrie méltánylattal nyilatkozik Ausztria magatartásáról az olasz ügyben, nem kivánja ezt Velencze birtokában háborittatni, mig más részről az angol közvélemény szélkakasa a Times, a mint az Allg. Zeit. állitja, az Ausztria elleni invectivák, a magyarok izgatása miatt az osztrák birodalomból kitiltatott; s ujra más oldalról a franczia czászárral még mind legjobb lábon álló szárd király tüzesen fegyverkezve kimondja : hogy maga erején is végrehajtja a bekeblezést, s hogysem fejét meghajtsa, készebb koczkára tenni koronáját; ha mindezt elgondoljuk, észre kell vennünk, miszerint Napoleon ismét azon utat követi a mit az első olasz hadjárat kezdetén, mások által izgat, maga a mérséklőt játsza, mig végre odaviszik együtt a dolgot, hogy kényszerüségnek mutatkozzék a fegyveres fellépés.

Tartózkodása oly tapintatos, hogy hadintézkedéseit is a békeintézkedés ostyájába burkolva nyeleti el a világgal, s mig az olasz hadi kölcsönből maradott 100 millió frankot országutak s más államgazdászati czélokra rendeli, ugyanakkor három uj tüzérezredet szervez.

Egyet azonban nem lehet szem elől téveszteni, azt, hogy Napoleon trónja, a világ egy részének szempontjából, forradalmi eszmén áll fenn, s hogy ő ezt programmjában nyilván ki is hirdeté. Ezen programm az eddigi legitimitás elvével ellenkezik, de nem a gyakorlattal, s ma az európai hatalmak egy részének trónja éppen ezen forradalmi alapon áll fenn; az angol, belga, franczia és svéd dynastiák, valamint a szerb, oláh sat. fejedelemségek mind a nép akaratán alapiták trónjukat a historiai dynastiák romjaira; s igy Napoleon oly jelszót választott, mely mig a világ egy részére nézve forradalmi, a más részére nézve a gyakorlat és kivivott jog által legitim; oly jelszót, mely a kérdést igy téteti fel : melyik hatalom jogosultabb : az-e mely népek fegyver általi meghóditása, vagy pedig az, mely a népek szabad választása által létesült?

E kérdés elméletébe ezuttal nem bocsátkozunk, csak felemliteni kivántuk azon szempontot, melyből az európai érdekeket felfognunk lehet. Ezen szempont szerint az osztrák és orosz természetes szövetségesek, főképp az utolsó évtizedbeli ausztriai programm óta, habár különös, hogy a két hatalom közt épp azután állott be az elhidegülés.

Napoleon azonban méltán tarthat ezen alapérdekek lehető szövetkezésétől, s valamint ez volt a mi öt az első hadjáratban a Mincio vonalnál megállitotta, ugy ez lehet az, mi öt mostan nagyon is tapogatózóvá teszi.

A M. Chronicle a minap azon hirrel lármázta fel Európát, hogy Oroszország keleti érdekeiért Ausztria részére a velenczei és magyar birtokokat minden kül ellenség és bellázadás irányában biztositá. Most azt mondják, hogy e hir a franczia udvartól került, mely ez által Ausztriát és Oroszországot Európára nézve fenyegetőnek akarta felmutatni. E hir meghazudtoltatott ugyan, de keletkezése arra mutat, hogy Napoleon Oroszországgal nincs tisztában, s hogy egy északi coalitiotól még mind oka van tartani.

Tán itt van alapja a marcz. 1-i trónbeszéd békés felszinü hangjának. Csak felszinüleg mondjuk békésnek, mert ártatlan hangja mellett rámondja az ament az eddig történtekre. Az olasz kérdést a végmegoldásnál látja, és pedig csak Rómát marasztva a pápa hatalma alatt, s Szárdinia hatalmát kiterjesztve Párma, Modena és Romagna felett, mig a nagyhatalmak méltányosságára bizza azt, hogy Savoya Francziaországhoz visszacsatoltassék. E szerint ezen ugynevezett békés trónbeszédben minden magva megmaradott azon viszálynak, mely Ausztria és a pápa részéről Szárdinia s Francziaország irányában fennállott.

Nézetünk tehát csak az marad, hogy Napoleon trónja azon programmon alapulván, melyet olasz hadjárata kezdetén kimondott, bárminő tartózkodást mutasson, az európai népek

---

VISZSZATÉRÉS A HAZÁBA.

Báró ORBÁN BALÁZS-tól.

Az ember báb a sors kezében; a legszilárdabb jellem, a legdaczolóbb lélek megtörik, vagy meghajlik — miként az hajthatlan aczélból vagy hajlékony vasból van alkotva, — az események zsarnoki hatalma alatt; az egyén bármily erös, bármily büszke s daczoló legyen is, gyenge magánosan elkülönzötten, csak az egyéni erők, törekvések, egy czél, egy nagy eszme körüli öszpontositása, egy fönséges fogalom körüli önzetlen összeölelkezése az, mi egy oly villanyerőt képes előidézni, mely minden akadályt elhárint, minden ellentállást ledönt; de mit tudhat tenni az élet rögös ösvényén egyedül haladó; ő utoljára a küzdés, az eredménytelen erőlködés terhe alatt összeroskad, s legyözetve engedi át magát a sors önkényének, ő utoljára is átlátja, hogy társra van szüksége, hogy örömekre teremtett szive szét ne repedjen a szenvedés az egyedüliség lélekgyötrő fájdalmai miatt.

Szerelem! legdicsöbb, legmagasztosabb érzete az életnek, isteni érzemény, mely az embert az állatok fölé emeled Istenhez közelitvén öt. Szerelem! rövid, nehány betüből álló szó, te vagy az, mely varázshatalmoddal a földi port szellemesited, s melylyel Prometheus az agyagszobrot élőlényné, s melylyel Pygmalion a köszobrot szerető hölgygyé változtatta át. Isteni érzet, mely a föld fiát az ég, a boldogság kegyeltjévé változtatod át; fönséges eszme! mely annyi ezredévek óta minden dicső és nagy ténynek rugereje voltál, te legnagyobbszerü vagy akkor, midőn tárgyad a hon, te legistenibb vagy akkor, midőn varázskarjaiddal átöleled az egész emberiséget.

És te honvágy, fájdalmaidban édes érzemény, mely ezen nagyszerü szerelemnek vagy szülöttje, mely a távolban bolygónak minden perczben felmutatod a hon képét, mely az emlékek világába átszárnyaltan elkeserited de fel is éleszted a lelket, az elcsüggedés a kétségbeesés örvénye felé ragadod, de onnan az elsülyedés perczében kikapva, a remény lengő szárnyain egy szebb jövő kecsegtető képe elé röpited. Honvágy, a magasztosult honszeretetnek gyöngéd leánya, légy áldott! a te fakasztád könnyeknek köszönhetem, hogy érző szivem távol a hontól meg nem szakada; ezen édes-keserü könnyek valának azok, melyek kietlen pusztává vált lelkemet megöntözve, ott a remény gyöngéd virágait kelteték.

Te vagy az, mely most megragadva lelkem ellentállhatatlan erővel ragadsz a hon felé, te vagy ki az öröm, a viszontlátás boldogságának szárnyaira emelten a füstölgő Bécs nevü gőzösre vezettél, mely a vészes Pontus Euxinus zajgó hullámain át a hon téreit öntöző szöke Dunára vezetend engem. — November 9-ke (1859) te nagy nap vagy az én életemben, örömünnepe vagy te a kifáradt vándornak, azon nap, midőn ő visszafordul a fáradságos utról, azon fordulási pont, melyről a mindig távozó megfordul, s közeledik a hon felé.

Isten veled Stambul! kelet csudás fővárosa. Isten veled nagyszerü város! melyet a keleti költők a Boldogság kertjének neveztek el, s mely nékem második hazám valál. Isten veled tündéri szép táj! melyet annyiszor bámulék a honra gondolva. Isten veled testvér nép! mely baráti kezet nyujtál. Isten veled bübájos Bosphorus! melynek tulvilágian szép tájai bucsut intöleg vonulnak most el előttem. Isten veletek szép czedrus ligetek, árnyos plátánok, bus kiprus berkek, melyek alatt annyiszor elmerengék, honnan gondolatim annyiszor repülének el a távol hon felé. Isten veletek ti szenvedéseim s gyér örömeim tanyái. Isten veled te Madcsar Kale (magyar vár), te, ki tátongó ágyuidnak néma szájával honom multjáról regélsz. Isten veled Hieron büszke romja, melynek árnyában Urius Jupiter temploma visszatükrözé magát az ezüst hullámokon, s te Oriás hegy, hol Hercules ágyát mutatják, s hol Jázon kalandos társaival tanyázott, s melyek ezredévek történetéről regéltek. Isten veletek elhagyott partok, hol hajdan Myrleion büszkélkedett, hol az ephesusiak és lyciaiak látogatott kikötői voltak egykoron, s te ginapoli halom, hol Phineus udvara fénylett. Isten veletek, én elhagylak titeket talán örökre, én már a Pontus torkolatján haladok át, már látom az egymástól elhajló partokon egy felől a paniumi fokot, a szeszélyes alaku európai cayani szigetcsoporttal, szép regélyes alakok, melyek felett egy magas világitó torony örködik intő ujjként az éjjel átevedző hajókra, tul a Hollók előfoka, s az ancorai előfok között az ázsiai cayani szigetcsoport; minő arányzatos (symmetricus), minő festői ékei ezek ezen torkolatnak, minő mesteri regényes elrendezés; a teremtő remekelt, midőn ezen tengerszorost kinyitá, hogy légyen egy tündérutja keletnek északhoz át, midőn összeköté egy büv szegélyzett ezüst szalaggal a Propontist, a márványpartu kis tengert a Pontus Euxinussal, a viharok, a szélvészek félelmes tengerével.

Már eltünedeztek ti szép és emlékes partok, már bizonytalan ködfátyolképpé olvadt össze alakotok, már a Bosphorus nyilata bezáródott a vizsgálódó szem előtt, már mindinkább homályosabbá válnak, már el is tünték, beleolvadtak a tenger fénylő lapjába, már hiába keres titeket a szem; de ti játszó delphinek, kik a hullámokat orraitokkal turva, s egymással enyelegve haladtok, hogy áthömpölygjétek a tündérszépségü Bosporust, ti kik sebesen uszva, s kiemelkedve a hullámokból, siettek a haldus Mármora felé, vigyétek el üdvözletemet az elhagyott szép táj felé, s ti vészmadarak, kik sivitva szárnyaltok a légben, távozzatok s ne ijeszszétek vészes üvöltéstekkel a reménylő honfiut, ne jósoljatok neki vihart, mely ötet hon feléi utjában feltartóztassa; s ti ezüst hullámok, melyek most a teremtő tükreként fényletek, melyek a kék eget, [Isten mosolygó szemét visszatükrözitek, ti oly szépek, oly nyugodtak vagytok, hogy az irigység rut érzete hozzátok nem férhet, oh maradjatok ily nyugodtan, ringassatok szeretettel a hon felé, ne haragudjatok meg, ne vonjatok viharredőt most derült homlokotokra, ne zavarjátok fel örömeit a visszatérő vándornak, ne késleltessétek annak utját.

És te sebesen rohanó hajó, mely az emberi ész diadalát ünnepled a természet szilaj hatalma felett, te melylyel az ember megnyergelé a délczeg hullámokat, haladj; s te dörgő göz, te hatalmas erő, melylyel az ember szembeszáll az elemek dühével, melyet a föld kebléből kiásott szénnel elöteremtve Eolus haragjával daczolni mer, s Neptun dühösségét kineveti, terjeszd el lángsörényedet, s forgasd sebesen hullámokat zavaró kerekeinket.

A hold felemelkedett már a láthatárra, ábrándsugarainak ezüst fátyolával vonta bé a mindenséget; oh te fényes égitest, az éjnek szende királynéja, szerelmesek és szenvedőknek vigasztaló szelleme, örködj sorsunk felett.

Midőn következő nap a hajnal dicsfényben felderült, s Aurora a felemelkedő nap elé rózsás szőnyegét terité, mi már a várnai kikötőbe gördítők le horgonyunk, s nem sokára a reggeli ködlepelből kibontakozó város a nap szüz sugarainak fényében ragyogott.

Itt szerencsétlen cserkeszeket partra szállitva, s nagy étvágyu gözösünknek táplálékot (szenet) véve fel, folytattuk utunkat.

(Folytatjuk).

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mostani hangulata által fog ő folyvást előbb nyomulni elkezdett pályautján, melynek vége vagy programmjának mind tová bbterjedő diadala, vagy dynastiájának elbukása leend.

Pályázati hirdetés. A Dézs városi községtanácsnak mult évi januar 31-én 20 sz. a. kelt határozata, és a cs. k. kerületi hivatalnak folyó év februar 15-én 685 sz. alatt kelt jóváhagyása folytán 200 azaz kétszáz osztr. forint pályadij tüzetik ki majorsági pénztárból a következő tartalmu munkára:

„Irassék meg Dézs városa története, a legrégibb időtől korunkig, különös tekintettel helyhatósági életére."

A pályamüvek beadásának határideje november 3-a 1860, a mely időig az idegen kézzel leirt, s jeligés levéllel ellátott munkák a polgármesteri hivatalhoz beadandók.

A pályázat eredménye az 1861-ik év első napján fog közzététetni. Ha egyetlen pályamü érkezik is, a pályadij oda fog itéltetni, ha a jutalmazásra érdemesnek találtatik.

Dézs városa tanácsából marcz. 2-n 1860.

Az országos gazdasági egylet borászati bizottmányának körutja. (Folytatás). — Mikefalváról ismét a tulparti hegyek közé rándultunk át. Dicsö-Sz.-Mártonnal átellenben egy keskeny völgy nyulik ki a kis Küküllön. Ezen völgy nyilásain járatlan utakon haladtunk Megyes felé, mig a völgyfenékben fekvő regényes környezetü Sáros helységbe értünk. Amphitheatralis idomu szőlőkkel s erdőkkel koszoruzott tájkép áll előttünk. A völgy fenekén a kies fekvésü falu, a réten a természetvizsgáló figyelmére érdemes égvényes források, melyeknek tüzénél a pásztorfiu dermedt tagjait melengeti, balról a Törökhegy, egyike hazánk legfinomabb bort adó szőlőhegyeinek, nem a hidegen számító gazda, hanem a festő ecsetje alá tartozó jelenség.

A Törökhegy arczczal délnek fekszik, s a nap sugárait reggeltől estig élvezi. Nyugot-északról egy dél-nyugotnak kanyarodó promontor mint bástya által védetik az éjszak-nyugati zord szelek hatása ellen. Tőkéinek $^3/_4$-de leányka- és somszőlő. A két faj vegyitett nedve azon sajátságos zamatu, szikrázó tüzü finom tiszta ital, mely mint fönnebb emlitők a rislinget megközeliti, mig nemes tüze által tultesz rajta. M. Földváry Ferencz ur estélyén több évröli termés egybehasonlitása csak nevelte e borfaj iránti jó véleményünket. A társaságban jelen volt cs. kir. tiszt urak a rajnai borral egy szinvonalba állitották. Valóban kedves szolgálatot teunének e hegység érdemes birtokosai, ha bővebb vizsgálatok s észleletek végett e minden figyelmet érdemlő borfajból mutatványokat küldenének be választmányunknak. Mig ez ohajtásunknak eleget tenni szivesek lesznek, a jeles bort és veszszejét ujból meg ujból ajánljuk borászaink figyelmébe.

A küküllői alvidék központja Küküllővár, történeti emlékezetü várkastélyával, virágzó mező- s borgazdaságával. Az uradalmi igazgatóság, s egybegyült értelmes mezőgazdák kiséretében jártuk be a roppant kiterjedésü borvidék nevezetesebb helyeit, a veszszősi, küküllővári, királyfalvi, dombói hegyeket.

A küküllővári uradalom mint fönnebb emlitők 83 hold szőlőt mivel a vidéken divatos fogások szerint. Bármennyire érti a derék joszágigazgató ur a czélszerü javitás sürgetős szükségét, nem rajta mulik el, megfelelni az idő korszerü kivánatainak. Legyőzhetetlen akadályok kötik meg üdvös szándokaiban.

Az alvidéki borok vastagok, nehezek, későn tisztulók. Talán ha a mostaninál észszerübb pinczekezelés fogásaival megismerkednek, a tudománynyal szövetkezett szorgalom reá talál a baj gyógyszerére.

Mekkora különbséget teszen a talaj egy völgy vagy hegy fordulásával az expositio változása, azt a Küküllő ártól alig egy órányira egy elzárt völgyszorosban fekvő Veszszős boránál volt alkalmunk tapasztalni. A gr. Degenfeld örökösök és b. Bánffy Albert gyönyörü fekvésü, s az egyik jószágigazgató Bedőházy ur által Maros melléki modorban mivelt szőlőkben már vékony, virágillatban bövölködő tisztaizü bor terem. És minő asszu bora? Fejedelmek asztalára való drága ital.

A küküllővári kastély alatt százados és századokra szóló, nagyszerü boltiveken, s oszlopokon nyugvó tágos pinczék vannak óriási nagyságu hordókkal. Derék házigazdáink állitása szerint a legnagyobb hordó, mely tán a hires heidelbergi hordóval vetekedik, Megyesen Dengel borkereskedő ur pinczéjében látható, 1500 erdélyi veder tartalommal, a második nagyságu 1300 veder férőjü e pinczékben létezik. Nem emlékszünk, ha láttunk e hazánkban nagyobb kiterjedésüt, tisztábban tartott, s rendezettebb pinczét bizonyára egyet sem.

A kastély egyik bástyatermében szépen rendezett gyümölcs és szőlőtárlattal kedvesen lepett meg a derék jószágigazgató ur. Uradalmi s veszszősi termés volt. Egyetlen uj szőlő fajjal találkoztunk itt, az állitólag bőtermő zöld szőlővel, melyről különben kevés dicséretest mondhatni. (Folytatjuk.)

K.-Fejérvár. Azon szerénység, melyet a nemes akaratierő zajtalanul foglalkodtat a kötelmi tevékenység terén: az minden bizonynyal méltó az elismerés dicséretére, és pedig annál inkább, minél nagyobb mérvü pontossággal jár el a reáruházott tiszti ügyben. Mert nem a hivatal, hanem az abból folyó kötelezettség lelkiismeretes és pontos teljesitése az, a mi dicséretére szolgál az embernek. A hivatalnak ily kellő felfogásu értelmében félreismerhetlenül dicsérendő t. cz. Klincsitt Gergely k.-fejérvári tanácsi igtató és piaczi biztos urnak hivatalának magát egészen odaadó buzgósága, kit jó és rosz időben látunk annak élni. Szolgáljon e piacziár bizonyságaul, melyet hetenkint kétszer a legpontosabban hajt végre. Bárcsak Erdély több városaiban is igy kezeltetnék az! és látnók kimutatva minél gyakrabban a becses lapok hasábjain.

K.-Fejérvár piaczán 1860-diki év február havában az alábbiri termény és élelmszerek, marhák és nyers anyagok a hetivásárokban a következendő áron keltek: Tisztabuza nagy véka 3 ft 94 kr, elegybuza 3 ft 14 kr, törökbuza 1 ft 64 kr, rozs 2 ft 90 kr, árpa 2 ft, alakor 80 kr, zab 1 ft 24 kr, krumpli 1 ft, ökör jó párja 110 ft, gyengébb ökör 100 ft, egy pár jó tehén 80 ft, gyöngébb 60 ft, egy pár juh (berbécs) 9 frt, ökör bőr 30 frt tehén bőr 24 ft, juh vagy berbécs 6 frt, széna mázsája 1 frt 10 kr, szalma 34 kr, mundliszt mázsája 8 ft, zsemleliszt 7 ft, rántásnak 5 frt, 60 kr, riskása fontja 25 kr, gyöngykása 20 kr, árpa 12 kr, köles 12 kr, zsemlekása 19 kr, olvasztott vaj 88 kr, fris 60 kr, zsir 40 kr, tojás darabja $1^1/_2$ kr, ó bor kupája 40 kr, uj 20 kr, pálinka 34 kr, ser 20 kr, eczet 40 kr, marhahus fontja 10 kr, sertésé 16 kr, bornyuhusé 12 kr, juh (berbécshus) 10 kr, fagygyu gyertya öntött 40 kr, nyers fagygyu mázsája 32 ft, száraz 24 ft, olvasztott 32 kr, tüzifa öle 7 ft 80 kr, zöldség fontja 10 kr, hagyma 6 kr, szalonna 40 kr, apró só 5, szappany 38, faolaj fontja 80 kr, lenmag olaj 40 kr, mécs 38 kr, viasz 1 frt 10, méz 1 frt 10, háj 45 kr, kömén mag 30 kr, fuszujka kupája 12 kr, borsó 22 kr, lencse 22 kr, sarju 1 frt, fejér gyapju mázsája 12 ft, fekete gyapju mázsája 14 ft, vaj 50 kr, murok fontja 10 kr, káposzta savanyu 10 kr, tej kupája 8 kr.

K.-Fejérvárott, február 29-kén 1860.

Ujdonságok.

— A Muzeum-egylet könyvtárnoka Szabó Károly ur nemsokára megjövend állomása elfoglalására. A mint értesülünk már készen van a Székely Kronikának kritikai taglalásával, melyet az egylet tudományos ülésén fog felolvasni.

— Városunkba megérkezett pozsoni születésü, s világhirü hegedü-virtuóz hazánkfia Hauser Miksa. Már fiatal gyermekségében mint tüzeszü zenész tünt ki, később hirre kapva beutazta a földkerekségét; a legmiveltebb s a felvad nemzetek között is hallatta varázs hegedüjét. Egy egész kis irodalom keletkezett e zeneművész uti vállalatjairól, ki maga is utazását szép tollal irta meg. Előttünk az „O. D. P." és „Wien. Ztg."-számai feküsznek, melyekben Hauser Miksa müvészetének és nevének egész tárczaczikkek vannak szentelve. Itt van ő köztünk, hogy hallassa Kolozsvárral is violinját, melyet még az otohaiti királyné is hallgatott indiánjai körében. Jövő szombaton lesz első „hangversenye a redoutban.

— Az iskolai frigyről, melyről egy pár számunkban emlékeztünk, bővebb értesülés után irhatjuk, hogy a dézsi levelezőnek volt csakugyan igaza. Némelyek ugy emlékeztek, hogy az összejövetel napja januar utolsó, mások, hogy marcz. első vasárnapja. A főiskola tanárai ezen utolsó terminuson felbonták a frigyládát, hova nehány fiatalnak ezelőtt 14 évi frigykötési pontjai voltak betéve; és ugy jött ki, hogy a határidő januar utolsó vasárnapja volt, s dézsi értesitőnknek tökéletesen igaza vala.

— Erdélyi kormányzó Lichtenstein herczeg ő magassága kegyes közbenjárása folytán, mint a Kr. Ztg. irja, kilátás van, hogy a n. szebeni jogegyetem ezután jogtudori oklevelet is fog oszthatni.

— Volt kir. kormányszéki tanácsos m. csügedi Papp Sámuel özvegye, született kövesdi Boér Ágnes f. év és hó 3-án jobblétre szenderült. Nyugodjék békével!

— Magyar lap a külföldön. Előttünk fekszik a „Bukuresti magyar közlöny" programmja. „Az oláh fejedelemségek, Bukovina és Beszszarabiában századok előtt letelepült magyarság, bármily vendégszeretetlben részesittessék is a magyar és oláh nemzetiség közös érdekeit felfogó oláhság által, nem honosulhat meg a magyar határokon tul. A vándorcsoport tagjai most inkább mint valaha szükségét érzik egy kapocsnak, s az öntudatra ébredt magyar szellem őket is átvillanyozván, eszközről gondoskodnak, mely lételüket az anyanemzetéhez szorosabban csatolja. Ily eszközül a bukuresti magyar egylet elhatározta egy saját ellenőrködése mellett megindítandó magyar közlönyt alapitni meg, a melynek rovatai ezek lesznek: az ottani magyarságot érdeklő kormányrendeletek rövid kivonatban; politikai szemle; keresk. és iparüzleti közlemények; az oláh tartományok ismertetése; a magyar telepek s azok mostani helyzetének ismertetése, kiterjeszkedve a bukuresti magyar könyvtár és iskolaügyre; vegyes közlések; e jótékony czélu lap bevételei és kiadásai félévenkénti pontos számadása." A „B. M. Közlöny" megjelenik hetenként egy nagy negyedrét iven. Ára postaberrel félévre 6 frt. Megjelenik marcz. 1-én. Szerkesztője Várady Ádám, a lapot kiadó egylet elnöke Koos Ferencz. Különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— K.-fejérvári t. levelezőnknek szép humorral irt tudósitásából, a mely meltó volna, hogy tárczában közöltessék, ez egyszer hely szüke miatt csak e kivonatot adhatjuk: „A szent István-társulatnak Fejérvár vidéken 217 tagja van és 30 előfizetője a Cantu C. világtörténelmére, melyet a társulat ad ki. T. Györffi Iván főelemi tanitó ur azon kivül, hogy a társulatnak ily szép számmal gyüjtött, a pesti lapok szerkesztőit és a könyvárusokat évenként legalább 1000 frttal örvendeztető meg, pedig az itteni körülmények nem igen kedvezők. A szent István társulat Encyclopaediájának I. kötete a tagoknak, mint illetmény, 1 fr. 70 krba kerül, bolti ára 4 frt. Mily szép haszon tehát e nemes irányu társulatnak évenkénti 3 frt befizetéssel tagjává lenni! De ezuttal a társulatra is van egy szerény véleményem. Egyszerü emberek sokan vagyunk, a kik előtt a társulat szabályai nem ismeretesek. Azért igen szivesen vennők, ha kiadott könyveinek boritékán statutumainak lényegesb pontjait közölné, s a társulat tekintélyéhez méltólag, s az ügy könyv-

---

MUTATVÁNY

Köváry László

ERDÉLY TÖRTÉNELMÉBŐL.

(Folytatás.)

Ez alatt az öreg Gritti is Konstanczinápolyból jun. 18-ikán megindult. Fia már junius 24-ike tájt Brassóhoz érkezett, fedezte a szorost, melyen atyjának jönie kellett, miután azon hir terjengett, hogy Czibak a szorosban megfogja támadni; s támogatá az ökörádó felhajtását, melyet jul. 5-kére a székelységre rótak vala [1]).

Az öreg Gritti, ki bár 50—60 év között van, még folyvást a legjobb életerőnek örvendett, aug. első napjaiban lépte át Erdély határát [2]). A Bodzán jött, mint azon kor legjártabb keleti szorosán; Battyáni vezeté, ki 200 lovassal messze elébe lovagolt.

Fia, Antal, a mellé gyüjthetett főurakkal s kis táborával a szoros nyilttabb helyén várta. Az ünnepelt főkormányzó, mint egy Dzsingiskhán jött drága kövekből ragyogó lovan, melynek nyereghápájából ezreket érő buzogány logott alá; törökösen volt öltözve, aranynyal ezüsttel áttört drága szövetben, nyestprémes föveggel; nyomában olasz, görög, török, zsidó kiséret, mint annyi árverező, vám- és adószedő; köztök négy kocsi, melyek elsőjében kisebb fia, Péter, a többiben udvarnokai s hangászai ültek; s mindezek után 100 fölterhelt rabszolga, 98 teve, 30 öszvér czipelte, mintegy beduin karaván után, a podgyászt és sátrakat.

Erdély legszebb rónaságára ért, Brassó mellé, hol mintegy 250 sátrat vonatott föl, melyek között egy királyi fényben ragyogott; s innen tudtára adva az országnak megérkeztét, rendelkezett, hogy Erdély rendei hódolatra jöjjenek.

[1]) Kulcsárféle Krónika. 11. l.
[2]) Archiv. d. Vereins. N. F. II. 185.

Hogy a helyzet különös voltát tájékozhassam, emlitenem kell, hogy Erdély még ekkor két király alatt volt szétszakadva. Szeben, Fogaras vidék s egy pár vár Ferdinánd mellett hüségeskedett, s Perényi lévén e rész czimleges vajdája, helytartója és fővezére a szinleg Ferdinánd párti, tényleg pedig a mindkét párttal kaczérkodó s a valóságban egy önálló vajdaságra törekvő Majláth István [1]). Erdély nagyobb része pedig Zápolyát uralá, kinek vajdája a következései által sok szolgálatot tett, de pénz s több uradalmokkal busáson megfizetett Laski Jeromos, ki ez időben az általa bálványozott Gritti politikájához van csatlakozva; helytartója pedig [2]) Czibak Imre, miként már megjegyeztük, egyike azon világi uraknak, kik püspöki zászlósuraságok élén álltak [3]), s mint ilyen, a váradi püspökség javait birtokolta; kit, mint derék hadvezért Zápolya a mult évben lelépett Báthori István helyébe léptetett [4]).

Ezen országnagyokat rendelte maga elé a három urat szolgáló Gritti, mint szultáni békebiztos.... Majláth Szebenből megérkezett, meg Laski is [5]), s mindketten mellette maradtak. Statileo püspök is elhozta a papság hódolatát, s csakhamar távozott. De még hiányzott egy, kit Gritti dölyfe leginkább várt, hogy megalázódva lássa, s ez Czibak, ki egykor főkormányzósága ellen szavazott, s kit ezért, mint Artándiékat mai napig sem tudott felakasztatni.

Azonban Czibak is közelgett. Mint a váradi püspökség, Gyula, Világosvár s a nem rég általa visszahóditott Hunyadvár ura [6]), fényben jött, aranyos zászlót, s farkas-fogas czimerével ellátott paizst vitetve maga előtt [1]). Befolyása s gazdagsága egész érzetében, ugy jelent meg, mint Erdély főuraihoz illett, kiket vezetett.

A mint közelitett, Brassótól nehány órára, Felmernél, az Olt partján megállt. Mint olasz vér s ultramontán gyülölt mindent, mi török; de mint eszélyes férfi, ismerve Gritti bosszuvágyát, Budán 6 font aranyból, drága kövekkel ékitett kehelyt készitetett, s azt Horváth Péter nevü papjától Grittihez küldé, ki kapsiságánál fogva bár örömmel vette, tette é magát, mintha haragjában figyelemre se méltatná a királyi ajándékot [2])..... Egyszerre lehete gyanitani, hogy a vihar nem soká késik; s fájdalom, nem is csalatkoztak.

Igy nézett a három pártfőnök, a törökpárti Gritti, a németpárti Majláth és a nemzeti független párt képviselője Czibak egymással farkas szemet. Feszült várakozással csüngött minden a talányos jövőn, senki sem mérheté meg, mit rejt a holnap, s melyik párt mennyit nyom a döntő sors mérlegében. Mire Gritti, kinek olasz vérét török felfuvalkodottság kergeté, egy ebédnél megszakasztja a dolgok csöndes fejlését, s lekapván nyest fövegét, kimondá a nagyszót: hogy miután vezéri fövege két főt nem fedezhet, egyiknek bukni kell [3]).

Dóczi és Battyáni, Zápolya titkos ellenségei [4]), s Gritti legfőbb tanácsadói, a kimondott szavaknak rögtön értelmet adnak. Hivatják Paksi Ferenczet, de a történetileg ismert derék hős derék fia nem vállalkozott; és nehogy tervök dugába dőljön, Battyáni saját embereit felülteti, jáncsárságot vesz föl, s aug. 10-dikén, azon ürügy alatt, mintha a megtámadott Egervár oltalmára indulna, az összesen 200—250 főből álló csapattal Gritti táborát elhagyá.

[1]) Magyar Történelmi Emlékek. Okmánytár I. 228.
[2]) Hogy csak helytartó, Verancz világosan mondja. Magyar Tört. Emlékek. Okmánytár. II. 71. S igy Bethlen (I. 202.) hibásan nevezi püspöknek; Simigianus I. 27.) hibáson vajdának. L. még Magy. Tört. Emlékek. Okmánytár. I. 165. 184. 202
[3]) L. ezek névsorát, Székely István Krónikája 103. l.
[4]) Báthori még 1533 ápr. 11-kén rendelkezik. Simigianushoz I. 131.
[5]) Simigianus. I. 131.
[6]) Magy. Tört. Emlékek. Irok. I. 323—24.

[1]) Magy. Tört. Emlékek. Irok. III. 35.
[2]) Magyar Tört. Emlékek. Irok. I. 338.
[3]) Miles, Würg-Engel. 24. W. Bethlen I. 211. Simigianus. I. 121.
[4]) Ambr. Simigianus. I. 120.

Másnap éjféltájt Fe'merhez érkeznek, hol Czibak pár száz fönyi kiséretével vesztegelt: kisérete szerte szét a faluban, maga egy sátorban aludt, mely a lutheran templom előtt vala felvonva. Battyáni a falut csöndesen körülvéteti, s a ki vészről sem álmodó Czibakot meglepi, s sátrába lépve felszólitja, hogy öt kövesse. A félébredt s félig öltözött önérzetes helytartót a poroszlói hang felbőszité, kardot ragad, s mint erős izmos ember a reá rohanó törökségtől sátrát megtisztitja. Erre ugy látszik, Battyáni a jancsárság felett elveszté hatalmát, kik azonnal neki estek, a sátor feszitő köteleit elvagdalák... s a jobb sorsra érdemes hazafi, a függetlenségi párt egyik főnökét, a sátor hálójában — mint orgyilkosok leszurák [1])..... S hogy kiséretét a főkelésben megzavarják, az ártatlan szász falut lángba boritá....

Roppant merény az alkotmányos magyar földön, hol a magyar nemest törvényen kivül még elfogni se lett volna szabad senki fiának. Gritti mint szolga földön termett ember, nem ismerte, mit tesz: ne bántsd a magyart... A banda-főnök éppen sátra előtt ült, Majláth, Kún Kocsárd s más magyar főurakkal, mikor egy érkező jancsár a véres föt, mint diadal jelt egész kárörömmel előttük fölmutatá. A hiena természetü főkormányzó egyelőre, a bosszu örömének adott helyt keblében [2]); az alkotmányzó Dóczi, még jobban elfelejkezett, s a nemes fő egykor oly merész nyelvét kivágatá... De csakhamar észre kellett venniök, hogy a jelenvolt erdélyi főurak arcza setétül, a látványtól szikrázó szemekkel fordulnak el; s mire egy kutya, mit Czibak nem rég ajándékozott az ifju Grittinek, megszagolván ura ártatlan vérét, orditással tölté be a léget: Gritti azonnal magába szálla, s mint egy vészt érezve, szólt: bár megérdemelte halálát, de én csak elfogatni, de megöletni nem parancsoltam...

[1]) Magyar. Tört. Emlékek. Okmánytár. I. 331—33.
[2]) Wolf. de Bethlen I. 212.

(Vége következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nyebb kezelhetéseért nyomatott nyugtákkal látná el ügynökeit. Farsangunk volt nekünk is. Tánczoltunk eleget. Volt katonatiszti, hivatalnoki, casinoi, polgári, oláh, zsidó stb bál." (Hát valamely nemzeti v. jótékony czélra nem volt-e?)

— A „Sárospataki füzetek" IV-dik év folyamának első szállitmánya megjelent. Tartalma : Szerkesztőségi előszó. Merengések, Nagy József. Vermigli Mártyr Péter, Pápay Imre. Ének uj év reggelén, Filep Mihály. 1791. évben Budán tartott nemzeti zsinatban hozott egyházi canonok. Z. Y. Szeremlei „keresztyén vallástudomány" Hegedüs László. A fölszentelendő papok esküformája a tiszán-inneni ref. egyházkerületben. Világkrónika : (München, Montreal, Stendal, Karlsruhe, Sárospatak.) A „Sárospataki Füzetek" ára, hatvan íven, tiz szállitmányban egész évre : postai szétküldéssel (január—deczember 1860) 6 frt, félévre : 30 ív, öt szállitmány, postán 3 frt uj pénzben.

— Adakozások a kolozsvári piaczi templom körüli épületek lerontása s a piacz tágitása és szépitésére : báró Bánfi Albert 5000 ft, gr. Kemény Sámuel 1000 ft, Schütz János 1000 frt, Karvázi József 500 ft, Folly Mihály 400 frt, Biasini Ferencz 210 ft, Csulak Dániel 100 ft, Török Antal 50 frt, Biró Pál 40 ft, Both János 24 ft, Mezei Makabeus 20 ft, Komlósy Mátyás 20 ft, Medgyesi Tivadar 20 ft, Kovács András 20 ft, Benel János 20 frt = 8424.

— **I Közlés** a Sz.-udvarhelyen fölállitandó székely katholikus nöneveldére tett adakozásokról: Nmlt. Dr. Haynald Lajos erdélyi püspök ur ő excja 2000 forint, mlt. és főtisz. Andrási István kanonok ur 100 ft, mlt. és főtisz. Ferenczi József kanonok ur 100 ft, mlt. és főtisz. Fesztl Károly cs. k. iskolatanácsos ur 100 frt, főt. Csató József esperes plebánus ur 525 ft, mlt. Horváth Albert cs. k. ker. eln. ur 100 frt, mlt. Issekutz Adeodát. k. tör. eln. ur 360 frt, mlt. Horváth Dániel ur 100 frt, mlt. Ugron Lázár ur 100 frt, mlt. Ugron Zsigmond ur 100 frt, Török Ferencz ur 100 ft, mlt. Foderle Mihály cs. k. járás főnök ur 100 ft, Török Gáspár ur 100 frt, ifj. Szájdel János ur 100 ft, Sándor Ignácz ur 100 ft, Henter János 210 Kapcza János farkaslaki pleb. ur 100 frt, Bors Lázár felgymnasiumi tanár ur 57 ft, Domokos Ignácz kadicsfalvi pleb. ur 50 ft, P. Ádám Mátyás zárdafőnök ur 5 forint 50 kr, Karácsoni János szentléleki pleb. ur 50 ft. (Folytatjuk.)

Nemzeti szinház. — Szombaton márcz. 3-kán Polákovicsné jutalmául „Három Maupin" legujabb franczia vigjáték, irta Scribe és Boisreau, forditotta Feleki. E szinpadunkon először adott vigjátékra nézve észrevételünk az, hogy habár üres és eszme nélküli, de eleven jelenetei, jó és leleményes bonyolulatai által igen mulattató darab, s a repertoirban nem foglal el illetéktelen helyet. Az előadás is eléggé kielégitett; Polákovicsné Sabine szerepét helyesen fogta fel, valamint Follinuszné Beatrix, Paulay D. Aubigne Henri, Komáromi D. Albert Lajos szerepét. — Maupint Gyulay adta, s arczjátéka különösen kiemelendő, melyben egy elázott ember tragicomikus arczát festői hüséggel állitá elé; még szeme is mámorosnak látszott; azonban ugy hiszszük, hogy taghordozásában tulzott, igen roskadozó volt, az elázottság utolsó stadiumába tette át plastikáját, holott arczjátéka a részegség mérsékeltebb fokozatát mutatta. A részegség azon szerfölött roskadozó stadiumában a szem bágyadott, kihalt, az arcz kuszált, mondhatni lehulló, az ajk lefittyenő; de Maupin kezdetben nincs e ponton; az ő mámoros állapotát Gyulay arczjátéka müvészileg fejezte ki; természetes, hogy ez arczjátéknak valamint a taglejtésnek, a mélyebb mámorba eséskor alakulnia kell. A jutalmazott nő koszorukkal s virágcsokrokkal tiszteltetett meg.

Vasárnap „Okos bolond" énekes vigjáték, irta Szigethi. A mint már tavaly is elmondottuk, e mü oly silány, hogy a szinrehozatalt nem érdemli meg. Divatba jött a leghasztalanabb darabokat adni vasárnapokon, minthogy akkor minden esetre csak nem marad üresen a karzat és földszint; de éppen azért, mert a nép ilyenkor érkezik szellemi élvezetre : a szinpad kötelessége a látványosság és dalok közt valami épületest is adni, mely a nép erkölcsére is jótékonyul hasson. Az okos bolond semmi kivánatnak sem felel meg.

Hétfőn márcz. 5 ikén „Egy szegény ifju története" adatott szinpadunkon másodszor.

Kedden, márcz. 6-án „Hunyadi László," opera 4 felvonásban, régi szerepkiosztással. Közönség középszámmal.

Politikai hirek.

— Páris, marcz. 2. A császárnak a senatust és törvényhozó testet megnyitó beszéde: A császár őszintén akarja a békét, semmit sem mulasztott el annak fentartására. Európa viszályait befejezetteknek reméli. A villafrancai szerződésben uralkodó eszme volt : a herczegek visszahelyeztetésének árán Velencze függetlenségét megnyerni. Ezen kiegyezés meghiusulása után sajnálatomat fejeztettem ki Bécsben és Turinban; ugy találtam, miszerint a nagyhatalmak kivánata volna minden érdeket kiengesztelni. Ennek elősegitése fontos volt. Egy combinatiót ajánlottam, kilátással az elfogadtatásra nézve; a hadsereggel védvén Olaszországot a beavatkozás ellen, jogom volt ezen védelem határait kijelölni. A szárd királynak tanácsoltam, hogy a magukat önként felajánlott tartományokat kedvezőleg fogadja, Toscana autonomiáját és a pápa jogát azonban tisztelje. Tekintetbe véve északi Olaszország uj alakulását, minélfogva alpesi átjáratok jutottak Szárdinia birtokába, kötelességem vala igényelni a Franczia országnak visszajáró birtokterületet. Franczia ország azonban ezen méltányos területi visszakövetelést, mi semmi nyugtalanitót nem foglal magában, a nagyhatalmak eldöntésére bizza.—Romagna viszonyait érintve utal a pápai hatalomnak Rómában i fentartására, valamint minden egyházfő iránt mindig tanusitott tiszteletre. Miután hasztalan törekedett Romagna népeit a pápához visszatéritni, legalább a pápa lelki hatalmának elvét megőrizni ügyekezett. Az előrebocsátottak közel megoldásra mutatnak, ennélfogva elérkezett az idő a béke uj korszakának megnyitására. A császár áttérve a termelés elősegitésének szükségességére, olcsóságra, a munkás osztályok jóllétére, szól a szövetséget megszilárditó kereskedelmi szerződés előnyeiről; közremunkálásra hi fel, a végrehajtást könnyitő törvények elfogadása által. Ismételt békebiztositások.

Páris, febr. 27. Thouvenelnek Moustier marquishoz intézett s a mai lapokban közzétett sürgönyéből kitünik, hogy Ausztria körülbelől ugy válaszolt, mint itt ohajtották. Ő nem adta ugyan beleegyezését, hanem kijelentette, hogy a kikerülhetlenbe legelébb fog beleegyezni. Innen magyarázható, hogy Ausztria magatartásával folytonosan meg vannak elégedve; és pedig sokkal inkább, mint a más két északi hatalommal.—Hogy a készülőben levő osztrák-orosz szövetség hire nem egészen alaptalan, jó forrásból állitják és ezáltal a helyzet ellenmondásai csak szaporodnak. Ha ezt összevetjük a franczia politika fordulatával Olaszországban és azzal, mit Franczia ország viszonyáról egyfelől Ausztria, másfelől Porosz- és Oroszországhoz hallani, kitünik, hogy igen kényes eseményeknek nézünk elébe. A helyzet a helyett, hogy egyszerüsödnék, mindinkább bonyolodik. Ily körülmények között valószinü, hogy Valewski gróf, ki jószágait meglátogatni Lengyelországba készül, talán Bécsbe szóló küldetéssel is megbizatik. Benedetti a politikai ügyek főnöke a külügyminiszteriumban egy, Savoya és Nizza bekebleztetésére vonatkozó küldetéssel Svájczba menne.—A máltai rend lovagjai Rómába rendeltettek, hol e nagyhirü rend ujjászervezete felől fognak tanácskozni.

— Jelenleg Párisban egy fölirat köröztetik, mely — mint mondják — egy papok- s világiakból álló társulat által szerkesztetvén, azon katholikusok eszméit fejezi ki, kik a világi pápaság üdvét az egymással viszályban álló két jog egyezkedésében látják, s a római egyház s a polgári társadalom elvei közt kibékülést ügyekeznek létesitni. Ebben a szent atya annak elismerésére keretik, mikép azon alak, melyben a világi uralom 1815 óta kezeltetett, a jelenkor sürgetős szükségének többé nem felel meg; ő t, a szent atyát valóban nem akarják tartományaitól megfosztani, annál kevésbbé lemondásra kényszeritni; hanem csupán oly egyezkedést kérnek, mely a világi uralmat megmentse annak ujraalakitása által; a katholicismusnak, mint valásnak ezzel semmi köze, s a római politika eleitől fogva hajlandó volt ilynemü egyezkedésekre.

— London, febr. 29 Az alsóház tegnap éji ülésében Peel támogatá Kinglake inditványát, a Savoya bekeblezésére vonatkozó levelezés előterjesztése iránt. Peel s Kinglake egy Savoya s Nizza átengedésére vonatkozó franczia-szárd családi szerződés létezését állitják, mely legközelebb Svájczot s később a rajnai tartományokat fenyegeti.

Sir G. Grey kormánytag kárhoztatja Franczia ország bekeblezési vágyait s azt igéri, hogy az illető okiratok legközelebb elő fognak terjesztetni. Egyszersmind ugyan ő azt erősiti, hogy Angolország erélyesen ellenzi a szándéklott bekeblezést : egyszersmind a semlegességhez, valamint az olaszok önelhatározási jogához ragaszkodni ügyekczvén.

Hasonló biztositást ád Russell lord is; hozzátéve, mikép az angol kabinet nincs ugyan hivatalosan értesülve az emlitett családi kötésről; azonban reméli, hogy Napoleon császár lemondand a bekeblezési tervről. Ilynemü bekeblezés Európa méltó aggodalmait gerjesztené föl s Franczia országot egyáltalában nem erősitné. A vita azon időpontig halasztatik el, midőn az okiratok előterjesztése meg fogott történni. A budget tárgyábani vita a kormányra nézve kedvező módon folyt le.

—A „Times" irja Olaszország helyzetéről és különösen Savoyáról :

Az események előre haladnak, s oly hatalmasan, hogy magának a franczia k császárának egész erejét össze kell szednie, ha föl akarja tartóztatni. Pár nap alatt Közép-Olaszország és Romagna képviselői Turinban gyülnek össze s megszavazzák államaik bekeblezését Piemontba. Az összes európai nagyhatalmak indirect szentesitésével járnak el e részben. Anglia nyiltan kimondá jóváhagyását. Franczia orseág szintén nyiltan kimondá hozzájárulását. Oroszország szelid tiltakozással beleegyezett, s Ausztria kijelenté, hogy egyenesen ellen nem szegül. Ha a képviselők eléggé okosak, ez általános szentesités folytán gyorsan járnak el, s ha Victor Emanuel fel tudja használni a kinálkozó nagy alkalmat, azonnal fejére teszi az érintett államok népei által neki ajánlott koronát, s Európa nem fogja megtiltani annak elfogadását. Lehet-e, hogy a történtek után III. Napoleon, Olaszorszság megmentője, fegyveresen lépjen a gyülésbe, s megtiltsa saját müvének teljesülését? Ezzel Savoya bekeblezésének kérdése elesnék, s vitatása nevetségessé válnék. Ha a nagy olasz királyságból semmi sem lesz, nem lehet ürügy a franczia határvonal erősitésére. Ily körülmények közt a piemonti terület elvétele világos rablás fogna lenni; Európa közös lelkiismerete nem türne ilyesmit, s nem hihetjük, hogy a franczia császár is arra gondolhatna.

— A belgiumi, németországi, angolországi, hollandiai, irföldi, osztrákbirodalmi, skócziai és svájczi püspöki kar—mint a bécsi lapok irják — nyilatkozványt bocsátott ki, melyben a piemonti kormányt vádolja a fölkelés szitásával a pápa birtokaiban s fölszólal a pápa uralkodásának épségben tartása mellett.

— A kölni lapnak egyik turini levelez je február 25-ről a következőket irja :

„Ma részletesb tudósitást vettem a franczia ajánlatokra nézve, melyeket Baudin ur fog holnapután ide hozni. Ezek Thouvenel ur aláirásával sürgöny alakban szerkesztvék s az egész eredménye ide megy ki: C'est à prendre ou à laisser (bele kell vágnunk vagy abban hagynunk.) Az ajánlat pontjai a következők: 1. Franczia ország helyesli Párma és Modena egyszerü beolvasztását Szárdiniába! 2. A Romagnát pápai helytartósági minőségben kell Szárdiniába olvasztani; 3. Toskánának önálló királysággá alakitását ajánlja, egy a nemzet által választandó fejedelem uralkodása alatt; (a franczia kormány tudatta már régebben, hogy a trónra a genuai herczeg választatását ohajtja.) 4. Franczia ország kivánja Savoya és Nizza átengedését. Képzelhetni minő benyomást tett e tudósitás az itteni kabinetre. A császár azonnali elhatározást sürget, mivel márcz. 1-jén tartandó keszédében az eredményre nézve nyilatkozni kiván. Cavour nagyon szorongó helyzetbe jutott ez ultimatum által, melyre már egy idő óta készen kellett állnia a két udvar közt folyt értekezletek után. Zavarából egyedül Ricasoli huzhatja őt ki, ha tudniillik Farinival egyetértve azonnal hivatkozik Közép-Olaszország általános szavazatára, melynek eredménye felől nem lehet semmi kétség. A Nizza és Savoya iránti követelés annál feltünőbb, mivel most mindkét tartomány békebleztéséről van szó, holott a követelés eddigi alapja, t. i. Szárdinia, igen nagy területü nagyobbodása megsemmisül."

A „Journ. des Débats" Rómából febr. 21-ről vett tudósitása szerint a pápai kormány febr. 16-kán parancsot adott ki egy Bajorországban alakitandó lovas ezredre nézve a szükséges intézkedések megtételére; ugy látszik, hogy a bajor kormánynyal erre nézve már előre megtörtént az egyezkedés. A pénzügyi consulta a pápának előterjesztényt adott be a közkincstár rosz kezeléséről.

Turin, febr. 25. Azóta, hogy az ausztriai helyőrségek a legfeltünőbb módon erősittetnek a velenczei tartományban, s a nápolyi hadsereg a pápai határok mellett vonatik össze, itt is uj háboru iránt kezdnek gondoskodni. Jól tudják, hogy Ausztria mindig tudott kötött béke után szövetséget létre hozni, tehát most is kezdenek ilyesmiben hinni, s szintén hozzáfogtak a fegyverkezéshez. Az itteni fegyvergyárban hatalmasan csinálják a vontcsövü ágyukat, s már 40 üteg fel van szerelve, és 7000 lovat fognak összevásárolni. A bolognai uj erődítmények 400 ágyuval fognak megrakatni, s rövid idő alatt a szabadságoltak behivatását is várják. Menabrea mérnök-tábornok jónak találta a bolognai munkálatokat,—s a mi másutt nagyon felöltő lenne—folytatja előadásait az itteni egyetemben, melynek egyik tanára.—Az „Allg. Ztg." folyvást emlegeti ugyan, hogy semmi uj háborura se lehet gondolni; de éppen azért hisznek annál jobban benne, s ugy vélekednek, hogy a nápolyi király fog előtolatni a háborut elkezdeni, mire aztán Ausztria is elő fog lépni, előbbi szerződések erejénél fogva. Itt azt is akarják tudni, hogy a nápolyi király már el is kezdte volna a verekedést, ha miniszterei nem ellenzik azt, s ez oknál fogva a miniszteriumban is változások fordultak elő. Hogy Angol- és Franczia ország egyetértenek azon hibának jóvátételére nézve, mit az európai diplomatia elkövetett, az kétségtelen, hanem a hol tulnyomó a főaristocratia, ott Ausztria iránti rokonszenvektől tartanak, kapcsolatban az egyházi fejedelmekkel, a kik keresztes háborut hirdetnek a pápa javára.

—A „J.d.D." irja, hogy Thouvenelnek febr. 8-án és 12-én kelt mind a két jegyzékére, minden pontra nézve tagadó választ határozott a bibornokok febr. 18-án tartott congregatioja. Ugyane lap szerint, febr. 16-án parancs adatott ki Bajorországbau egy lovasezred toborzására.

— Az „Opinione" egy figyelemreméltó czikket közöl, melyben megengedi, hogy Franczia országnak valóban oka van a Franczia ország, Olaszország és Németország közötti egyensuly tekintetéből Savoyára gondolni, mihelyt az Alpesek másik felén egy 12 millió lélekből álló állam alakul; különösen ha meggondoljuk, hogy Franczia országnak 1815-ben Savoyát vissza kellett adni Piemontnak, „mivel a szent szövetség az osztrák hadseregnek nyilt kaput akart hagyni, hogy a Dauphinéba minden időben betorhessen; a savoyai kérdésben azonban „teljességgel nem csereberéről vagy kárpótlásról van szó, hanem az egyensulyról általánosan az európai államok, különösen pedig Piemont részére, hogy ez elég erőssé váljék arra, hogy a nálánál erősebb államoknak ellenállhasson, s Olaszország függetlenségét biztosithassa.

—Florenczből irják : Az ismeretes forradalmár s hajdani szerzetes, Gavazzi, ki 1848. egy angolnőt vett nőül, itt, a püspöki palotával átellenben, egy protestans iskolát nyitott meg s a Toskánában protestans bibliák nyomásával foglalkodó sajtókat igazgatja.— Mint Dumas Sándor, a „Siécle" olaszországi tudósitója irja, egy angol hadihajó, a „Terrible" kötött ki Livornóban, egészen teletömve olasz bibliákkal, miket mind a legcsekélyebb áron akarnak ez országba szállitni.

— Bécs, márcz. 2. A „Donauzeitung" megczáfolja a „Chronicle"-nek orosz-ausztriai szövetségről közlését, hozzátevén, miszerint a Hesseni herczeg szabadsággal Darmstadtba utazott.

Bécs, febr. 29. A „P. Ll." irja : A legközelebbi napokban fölmerült hireknek Franczia országnak az olasz kérdés megoldására vonatkozó állitólagos tervezeteiről itt nem volt benyomásuk, mert senki sem hisz bennök. Franczia országnak a bekeblezésre vonatkozó visszalépését itt csak szinlettnek tartják, s ámbár bizonyos, hogy Franczia ország lebeszélő üzenetet küldött Szárdiniába, Toscana és Romagna bekeblezésére nézve, még is semmi kétség, hogy a bekeblezés megtörténik. Az bebizonyul, hogy Oroszország komoly előterjesztéseket tett Turinban minden olyan rendezkedés ellen Közép-Olaszországban, melyhez nincsen előlegesen kieszközölve valamennyi nagyhatalom beleegyezése, az azonban kétséges, hogy Stakelberg gróf elutazásával fenyegetőztek volna.

München, márcz. 1. Ma a „Neue Münchner Ztg" „biztos kutföből" azon közlést hozza, mikép Napoleon császár nem akar Romagnának Piemonttali annexiójába beleegyezni; hanem az egyházi államot épségében el akarja ismerni és saját politikáját lényegesen változtatni.

Drezda, márcz. 1. A „Dresdner Journal" egy táviratot hoz Sz. Pétervárról, mely szerint a „Journ. de St. Petersburg" a „Chronicle"-nek az ausztriai-orosz szövetségről közlését alaptalannak nyilvánitja.

—Egy félhivatalos berlini levelező nem érdektelen áttekintést nyujt az orosz-porosz javaslatok álláséról. „A conferentiát itt (Berlinben) mostanra meghiusultnak tekintik, a miben előre is senki sem kételkedett. Több okot hoznak föl, hogy miért történt : többi közt Ausztriának az angol négy javaslatra tett elutasitó feleletét, s itt nem veszik figyelembe : hogy midőn Oroszország, Poroszország által föltételesen gyámolitott conferentiára hivó inditványát tette, már előggé tudva volt azon pontok elvettetése Ausztria részéről. A valódi ok: Angolország vonakodása szabad conferentiákba bocsátkozni, miket Gorcsakoff rögeszméje szerint — ha szabad ezen kifejezést használni, — az 1856-ki kötés revisiojáre szeretne kizsákmányolni. Bár Poroszország az inditványhoz járult, előre jól látta, hogy az inditványnak nem lesz semmi kedvező eredménye; Poroszország fentartása, mint mondják abban állott, hogy az inkább föltételesen volt kifejezve, tudniillik késznek nyilatkozott a conferentiában megjelenni, ha az e végett tett inditvány kedvező fogadtatásra talál. Bármily érthetőleg hangzik is ez, de azért volt jelentése. Az inditvány nem talált kedvező fogadtatásra, angol részről legalább nem. A conferentia ennélfogva bajosan fog összeülni. A mi a franczia felhivatalos sajtónak Ausztria felé fordulását illeti, ezzel, látszólag, nyomást akarnak gyakorolni Szárdiniára, hogy az ismeretes franczia kivánatok-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nak engedjen. Kevésbbé föltehető, hogy ezáltal az Ausztria és Oroszország közti közeledést akarnák akadályozni. A közeledés még nincs is annyira haladva.

— Mindamellett, hogy a „Morning Chronicle“ orosz szövetségre vonatkozó hire ujabb tudósitások szerint alaptalannak bizonyult be, érdekesnek tartjuk a „Schlesische Ztg“ egy minapi bécsi leveléből a P. N. után a következő helyet közölni:

Mult leveleimben irtam önnek, hogy Ausztria és Oroszország közelednek egymáshoz. Ez csakugyan áll s oly helyről, hol ezt tudni kell, hallom, hogy e napokban formaszerü megállapodás jött létre a két császári kabinet között. Ausztria azon biztositást nyerte, hogy nem csak déli és éjszakkeleti tartományairól nem kell aggódnia, de segélyre is tarthat számot, ha — mint 1849-ben — segélyért kellene folyamodnia. Másfelöl viszont Oroszország bizonyos oly engedményeket kapott, melyek hagyományos törekvéseinek s a Törökországban nagyobb-kisebb mértékben várható eshetőségeknek megfelelnek. Ha meggondoljuk, mi volt az orosz meg az osztrák politika különválásának oka, ugy azt is természetesnek találhatjuk, hogy Sz.-Pétervárott az engedményekkel megelégedetteknek nyilatkoztak.“

Ujabbak. Páris, márcz. 3. A „Monit.“ közli Thouvenelnek Talleyrandhoz intézett sürgönyét. Abban a piemonti kabinetnek javasolja Modena és Párma bekeblezését, Szárdiniának a Romagna fölötti vicariatusát, Toskana politikai és területi autonomiájának visszaállitását. Ha Piemont ezekbe beléegyezik, akkor Francziaország kész e combinatiót idegen beavatkozás ellenében megtámadhatlannak nyilvánitani. Nizzának és Savoyának Francziaországhoz csatolása geographiai szükségesség, az azonban a lakosság megkérdezése és a nagyhatalmak tanácsának meghallgatása mellett fog megtörténni.

— London, mart. 3. Az alsóház pénteki ülésében a Savoyát illető okmányok előterjesztettek. Russell nyilvánitja, hogy Napoleon a nagyhatalmakat meg fogja tudakozni, s az annexiót a nép beleegyezése nélkül nem hajtja végre. Anglia, a többi nagyhatalmak összehatása nélkül, nem egyezik bele.

London, marcz. 2. A „Times“ s a „M. Post“ kárhoztatják a trónbeszédnek Savoyára vonatkozó részét. A „Times“ ezen rész fordulatát a Rajra-partra is alkalmazhatónak találja.

Az alsóház tegnapi ülésében Russell lord Stewart kérdésére válaszolva kijelenté, hogy az ausztriai követ tagadja egy Ausztria s Oroszország közti szerződés létezését. A reformbill értelmében, a választójogot a grófságokban 10, s a mezővárosokban 6 font st-nyi adófizetésnek kell föltételeznie. Oly helységeknek, melyek 7000-nél kevesebb lakost számitnak, egy képviselőt kell elveszteniök, mi által 15 szék lenne rendelkezhetővé.

— Turini tudósitások jelentik, hogy azon uj combinatiót illető franczia jegyzék is, melyről a császár szólt, oly határozott hangon van irva, hogy azt, ha éppen ultimatumnak nem is, de mindenesetre erélyes fölhivásnak jellemezhetni. E jegyzékben Thouvenel Párma és Modena bekeblezését megengedi, Romagnában Victor Emanuelt csak mint a pápa helyettesét bizonyos évi adófizetése mellett kivánja beiktattatni; mi Toscanát illeti, ennek szabadságot ad sorsa fölött rendelkezni, de csak két kikötéssel, hogy t. i. se Piemonthoz nem csatlakozhatik, se napoleoni hget nem választhat; kijelentvén egyszersmind, hogy a genuai herczegnek, Victor Emanuel unokaöcscsének megválasztása Párisban nem fogna rosz néven vétetni; végre ezen rendezmény árában Thouvenel Savoya és Nizza átengedését követeli. Ez azon uj combinatio, melyet a franczia külügyminister Piemontnak szivére köt, s annak kijelentésével ajánl, hogy ellenszegülés esetében Francziaország visszavonandja csapatjait, azaz: mi egyet tesz, az idegen beavatkozás minden veszélyeinek átengedendi.

Turin, febr. 29. Az ujon kinevezett senatorok közt vannak: Fanti, Durando, Menabrea tábornokok, a veltlini, genuai, novarai s turini kormányzók, a cremonai s bergamói polgármesterek, Manzoni Sándor a cremonai püspök, Arrivabane gr. Panizza s Condoni tanárok, a bergamói kereskedelmi kamara elnöke, Giulini della Porta gróf. Pallavicini marchese s Belgiojoso gróf, millanói expodesta.

A nizzai kormányzó a „Nizzardo“ helyett a franczia „Gazette de Nice“t tevé hivatalos lappá.

Parma, febr. 29. Cavour Turinba visszatérte előtt Farini kiséretében meglátogatá Emiliát. Hirszerint ez utóbbinak a turini kabinetbe fölvétele el van határozva.

Bologna, márcz. 2. A kormánynak egy rendelete Emilia lakosságát márcz. 11 s 12-re hivja össze, az annexio vagy külön királyság iránti szavazás végett.

Florencz, márcz. 1. Egy rendelet márcz. 11 s 12-re hivja össze a választókat. Általános és titkos szavazás utján eme két javaslat iránt hellend határozni: Szárdiniához annexio vagy elkülönzött királyság.

Florencz, febr. 29. Nagyon felötlő egy, a „La Nazione“-ban kinyomatott cortonai levél, mely szerint febr. 17-e éjfelén a Gobbioban beszállásolt egész pápai karabélyos csapat, málhástól, fegyverestől átszökött Toscanába, — Rizzi G. gróf szállásmester által vezettetve — s a piemonti király zászlója alá kiván besoroztatni. Ez némi világosságot látszik vetni azon körülményre, hogy a Parma dandárból való két versaglieri zászlóalj a toscanai határhoz Arezzo és Cortona mellett tétetett át. A pápai karabélyosok távozása után a városban levétetett a pápai czimer, s a három szin emeltetett helyére. (Ezen egyen kivül más tudósitások nem érintik ezt az esetet.) (M. S.)

Madrid, febr. 27. Ma este távirják: „A Bustillot altengernagy parancsnoksága alatti hajóraj tegnap bombázta Larasch-t és Arzilla-t, és nagy károkat tett bennök, a nélkül hogy maga sokat szenvedett volna. Csak Larasch előtt öletett meg egy ember, s többen zuzást kaptak. Ma az a hir, hogy Rabat is lődöztetett.“

— Marseille, márcz. 2. Római levelek erősitik: a szárd király jelentette a pápának, hogy tán kénytelen leend a határgrófságokat és Umbriát, a melyeknek lakossága a bekeblezést kivánja, hadierővel megszállani; a pápa erre excommunicatióval fenyegetőzött volna.

Turin, márcz. 3. Az „Opinione“ állitása szerint, Cavour Közép-Olaszország rendezését illetőleg feleletét megtette, s e feleletében kifejtette azon indokokat, melyeknél fogva a szárd kormány nem fogadhatja el az adott tanácsokat s kivánta, fogadja el Francziaország az annexiót, ha a népesség az ő kivánatát megerősitendi.

NYILT TÉR. *)

A „Sieb. Bote“ 43-dik számában egy kolozsvári levelező jónak látta az idei február 19. és 21. maszkmenet ellen kikelni, s azt lényegében is hibáztatni, miáltal csak az itteni népszokásokbani járatlanságát árulja el; miután az ily maszkmenetek nálunk épp oly népszokások mint a velenczei és párisi carnevalokon. A maszkmenet elrendezését illetőleg hivatkozánk az érdemes közönségre, mely bizonyosan elismerendi, hogy Biasini K. ideje óta az idéninél kielégitőbb egy sem vala. A levelező, ki egy lapba irni akar, előbb ismerje meg azon helyiséget s szokásait, melyről ir. Megtámadja továbbá a febr. 21. bálban a gyermek-táncz rendezést. Erre nézve azt jegyezzük meg, hogy a tánczot itt egy (nem tánczmester) hazánkfia sokkal pontosabban s gyorsabban rendezte, mint tavaly egy tánczmester. A levelező soha se mistificálja saját professióját hirlaplevelezői teendőivel; mert könnyen elfogult és igazságtalan lesz. Kolozsvártt, máczius 4-dikén 1860. — A redouti haszonbérlő és a maszkmenet rendezője.

Boronkay Margit czimü regényre előfizettek; (Folytatás) — Szolnokon t. Borosnyai László ur ivén: Makay Imre ügyvéd, Borhy József, Borosnyai Kamilla, Dr. Szücz Dávid, Balajthy Péterné asszony, Horánszky János, Toth Mátyás ügyvéd, Prandtner Kálmán, Buday Nándor, Lipovszky Endre, Brázay Ferencz, ifj. Kovács Ignácz, Péchy Albert, Szukfill Ferencz, Kis József, Rákóczi P. Sándor egy-egy példányra. — Dézsen mlt. Földvári György ur ivén: özv. b. Kemény Györgyné, Szabó Károly, Cronberg József, Földvári György, Mózsa Ferencz egy-egy példányra. — Kolozsvártt Stein János ur ivén: Tordai nő-egylet, Hankovits, Gál Péter, Boronkay Krisztina, Feindl Gyula egy-egy példányt. (Folytatjuk.)

*) E rovatért a szerkesztőség nem felelős.

Bécsi börze. Márcz. 3-kán: Nemzeti kölcsön 77.00. pft. — Metalliques 5 pcentes 61.50. Urbéri papirok: magyar 71.15. erdélyi 69.50. Bankrészvény 863. Korona 18.20. Cs. k. arany 6.30. Ezüst 131.55.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(886) (3—3)

Edictum.

A kolozsvári cs. k. v. d. törvényszék ezennel közzéteszi, hogy a kolozsvári Boros testvérek folyamodása következtében 35 év óta eltünt Boros András nevü asztalos legény testvérük halottnak nyilvánitása megengedtetett és az eltünt nek gondnokául ügyvéd Nemes kineveztetett.

Boros András felszólittatik tehát, hogy egy év alatt, azaz 1861. febr. 22-kéig vagy e törvényszék előtt megjelenjék, vagy a kinevezett gondnokot életbenlétéről s tartózkodási helyéről értesitse, különben a határidő eltelte után halottnak fog nyilvánittatni.

Kolozsvártt, febr. 22. 1860. A cs. k. v. d. törvényszék.

NEM HIVATALOS.

(888) (2—6)

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKŐRE

(Krombholziana).

E likőr a legujabb vegytani vizsgálatok nyomán gyógyerejü virágokból, gyökerekből és füvekből lepárolt szeszes folyadék; feltalálta a gyógytudományra nézve korán letünt első nagyságu csillag, a prágai orvosi klinika tanára és első orvosa, Krombholz Gyula orvostudor.

Ez oly szerencsésen összeelegyitett vegyület gyógyerejü növényekből készül, és különösen az emésztő szervekre igen jó hatásu, ajánlható pedig üdvös kisérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormelegitő igen jótékonyan foly bé az egészségre.

Egy üveg ára 30 kr p. p., két üveg bépakolás ára 10 kr. p. p.

Friss gazdászati magvak.

Luczerna, lóhere (Stajer Klee) Muhar, Bükköny, Reigraz, burgundi takarmány répa, ákáczfa és mindenféle friss veteménymagvak; kaphatni Kolozsvártt Kozák Ede, „katona“ czimü füszerkereskedésében.

(887) (2—12)

Az általánosan kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

Steier fünedv

mell betegeknek.

Mindig fris minőségben kapható: Kolozsvártt: Kozák Eduárd, Szebenben: Zöhner J. F. Brassóban: Jekelius F. gyógyszerész, Segesvártt: Misselbacher G. W., Beszterczén: Kolp Fr. és társa, Maros-Vásárhelytt: Fogarasi D., Dézsen: Szathmári P. uraknál

Egy üveg ára **50** kr ezüstben, vagy **87** kr uj pénzben.

(891) (1—4)

Hirdetmény.

Alábbirtak többszöri felszólitás nyomán kegyes tudomására ohajtjuk juttatni az illetőknek, miszerént 393 vételjogositott számára 500 dézma munkálatot 1778 községgel juttatánk az illető magas hivatalhoz.

A még hátra levő munkálatok márczius végeig elkészülendők.

Azon tisztelt földbirtokos urak pedig, kik még dézma-ügyleteiket ránk bizni akadályozva valának, sziveskedjenek ez év márczius utolsó napjáig rendelvényeikkel megtisztelni, mert e határ időn tul csak kivételesen vállalkozunk.

Kelt Nagy Szeben. márczius 3-án, 1860.

Nuridsán testvérek.

(889) (2—3)

Vadászat eltiltás.

Báró Bornemisza János maga, s közbirtokos társai nevében közhirré teszi: miszerint Szent-László, O.-Fenes, Kis-Fenes, Sztolna, Hesdát, M.-Léta, O.-Léta, O.-Rákos és Tótfalu falukhoz tartozó erdőkben és mezőkön a vadászat a magas cs. kir. helytartóság jóváhagyásával eltiltatott.

(868) (3—4)

Angol szabadalmas

KÖSZVÉNYGYOLCS

mindennemü fájdalom ellen,

mint: köszvény, rheumatismus (tagnyilallás, keresztcsont fájás,) orbáncz, mindennemü görcs kézben, lábban, s különösen vér-ér-dag, főbeli köszvény, podágra, tagdagadás, ficzamodás, oldalnyilalás esetében biztos eredménynyel egyetlen gyors és valóban hatályos segitő szer.

Ezen Európa minden államaiban körülbelől 12 év óta ismert **angol szabadalmas kir. bajor és kir. würtenbergi engedélylyel ellátott** köszvénygyolcs mázos felével illesztendő (még pedig az egész darab) a szenvedő tagra. A felillesztés előtt a mázos oldal lágymeleg vizzel megnedvesitendő, s nehány perczig a kemencze előtt tartandó, hogy az a testre felragadjon. Az nem hagy semmi foltot vagy nyomot maga után, eleinten némi mardosó fájdalmat okozand ugyan, de nem kell levenni, mig az magától le nem válik, s a fájdalom egészen meg nem szünt. Ha a testrésznél az izület kivánja, ehezkébest a gyolcs ollóval bemetszendő, hogy az a test mozdulatai közben a megfeszülés miatt ne legyen alkalmatlan. Rheumaticus főfájásoknál (mint egyetlen elismert, általános szer) a hajat lehetőleg vissza kell simitni; s szeletenként feltenni, épp ugy a nyakszirtnál is a fülek mögött, s ez teendő a fülzugásnál is.

Minden csomag helyt Budán **1** ft p. p. vagy **20** ezüst garas porosz árfolyam szerint vagy ½ amer. dollár, vagy két angol schilling, avagy **3** franczia frank.

☞ Kivonat a „Pester Loyd“ 1855. apr. 15-diki 88-dik számából.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara jelentése

A központi bizottmányhoz Bécsben

Kerületének részvételéről a párisi gazdászati és iparmükiállitásban — XII osztály.

Wéber Károly (czég May Emil, Buda, Krisztinaváros) küldött két darabot az ő kiváltságos köszvénygyolcsából, a melyet tiz év óta készit. A meglepő gyógyhatás köszvényes és rheumaticus bajokban ezen készitménynek Európa minden államaiban nagy elterjedést szerzett.

Kapható: Kolozsvártt csupán csak **Wolff J** gyógszertárában, **Tordán: Wolff Gábor** gyógyszertárában, **Brassóban: Jekeli Ferd.** gyógysz., **Szebenben: Schneider F. J. szépmü-kereskedésében. Bukurestben: Deutsch Adolf** kereskedésében, **Temesvártt: Kraul János** keresk., **Aradon: Probst F. J.** keresk., **Beszterczén: Dietrich** és **Fleischer** keresk., **Pesten: J. S.** disz- és mürenbergi áru kereskedésében.

(892) (1—4)

Haszonbéri hirdetmény.

Méltóságos gróf Kemény Sámuel urnak következő jószágai fognak folyó évi április 24-én kezdve haszonbérbe adatni u. m.

1-ször. Nagy-Sajó, hozzátartozó, felső-sebesi alsó-sebesi, berládi, árdányi, várhelyi jószágai, ezekben helységekben levő korcsma-jogokkal, a Sajó vizén lévő lisztelő malmokkal, f.-sebesi és ó budaki határokban lévő havasi legelőkkel.

2 szor. Vajda-szentiványi, alsó-idecsi, ó nádasi, magyar péterlaki részjószága — s ezen helységekben lévő korcsma-jogok —

3-szor. Gerend-kereszturi, mező-örkei, czikudi jószág részei; ezekbeni korcsma-jogokkal együtt és a györgyedi praedium.

4-szer. Gerend, Aranyos-Lóna, Sós-Szent-Márton Maros-Kecze helységeiben lévő korcsma joga.

5-ször Szilágy-kövesdi, sarmasági, kis-dersidai jószág része, ezekbeni korcsma-joggal—a majádi praediumban lévő birtoka — a Szilágy-Somlyó, Tasnád és N.-Károly felé menő nagy ország út melletti vendégfogadó hozzá tartozókkal; mind czekről személyesen, vagy bérmentes levelek által lehet értekezni f. hó 12-kén kezdve Kolozsvártt gróf Kemény Sámuel ur nagy piaczi 278. házszám alatti udvarában.

Sipos Sándor
fölhatalmazottnál.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.